

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2021 - 044	Zaaknummer:	1170380
Onderwerp:	Regiovisie Ondersteuning met noodzakelijk verblijf regio Amersfoort		
Korte inhoud:	Deze regiovisie vormt het kader voor de regionale samenwerking in beschermd wonen en maatschappelijke opvang (2021-2026). Om bepaalde vormen van deze ondersteuning - ook in de toekomst- te kunnen blijven garanderen is het belangrijk dat gemeenten met elkaar samenwerken. In VNG verband is afgesproken dat gemeenten met elkaar niet vrijblijvende afspraken maken over hun samenwerking in een regiovisie.		

Datum B&W:	6 juli 2021	Portefeuillehouder:	Wethouder Dijksterhuis
-----------------------	--------------------	----------------------------	-------------------------------

Voorstel

1. Instemmen met de concept regiovisie 'Ondersteuning met noodzakelijk verblijf' vanuit de regio Amersfoort;
2. De verdere uitwerking en implementatie actief af te stemmen met de Sociaal Domeinraad Nijkerk, ketenpartners en waar mogelijk de doelgroep zelf.

Inleiding

De regiovisie Ondersteuning met noodzakelijk verblijf vormt het kader voor de regionale samenwerking in beschermd wonen en maatschappelijke opvang (2021-2026). Om bepaalde vormen van deze ondersteuning - ook in de toekomst- te kunnen blijven garanderen is het belangrijk dat gemeenten met elkaar samenwerken. In VNG verband is afgesproken dat gemeenten met elkaar niet vrijblijvende afspraken maken over hun samenwerking, dit is uitgewerkt in de norm voor het opdrachtgeverschap (NvO). Onderdeel van de NvO is dat de samenwerkende gemeenten een regiovisie opstellen, waarin zij vastleggen:

- *op welke onderdelen zij regionaal samenwerken;*
- *wat zij willen bereiken, aan welke veranderingen zij werken;*
- *hoe aan de (boven) regionale samenwerking uitvoering wordt gegeven.*

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang noemen we samen ondersteuning met noodzakelijk verblijf (OMNV). Beschermd thuis behoort strikt genomen niet tot OMNV, maar is een nieuwe ondersteuningsvorm als resultaat van de doorontwikkeling van OMNV. Deze regiovisie beschrijft onze visie op dit geheel aan ondersteuning. Deze ondersteuning is onderdeel van de brede ondersteuning in het sociaal domein. De regiovisie bouwt voort op het beleidskader Moed Moet (2017) en de principeafspraken (2020) over de samenwerking na de doordecentralisatie van beschermd wonen.

Beoogd effect

Realiseren en organiseren van ondersteuning met noodzakelijk verblijf in de regio Amersfoort/Eemland en (na verdere uitwerking) afspraken over de inrichting van deze ondersteuning en de samenwerking binnen de regio.

Argumenten

In de regiovisie leggen gemeenten met elkaar vast hoe we in onze regio samenwerken aan een sluitend ondersteuningsnetwerk ondersteuning met noodzakelijk verblijf. Met de regiovisie wordt voldaan aan de richtlijnen van de VNG (via de Norm voor het opdrachtgeverschap) aansluitend op al bestaand beleid, waaronder het regionale beleidskader Moed Moet (2017) en de principeafspraken (2020) over de samenwerking na de doordecentralisatie van beschermd wonen. De regiovisie vormt het kader voor onze samenwerking de komende vijf jaar en is daarmee een belangrijke onderlegger voor de regionale inkoop.

De gemeenten Nijkerk, Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg werken samen aan de hulp en ondersteuning voor mensen met psychische kwetsbaarheid. Bijvoorbeeld mensen die ondersteuning nodig hebben in de omgang met anderen, in het overzien van het dagelijks leven of het volhouden van een zinvolle daginvulling. Deze gemeenten hebben samen de regiovisie 2021 – 2026 opgesteld voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. De gemeenten in de regio Amersfoort vinden het belangrijk dat mensen met een psychische kwetsbaarheid zo veel mogelijk mee kunnen doen in de samenleving, zoveel mogelijk in de eigen omgeving. Daarvoor is een sluitend aanbod nodig zodat niemand tussen wal en schip valt. We organiseren ondersteuning die altijd bereikbaar en beschikbaar is: als het nodig is 24 uur per dag, 7 dagen per week. Mensen doorlopen in hun proces van uitval en herstel verschillende fasen met verschillende behoeften. Het ondersteuningsaanbod gaat daar de komende jaren steeds beter op aansluiten. De wens en de mogelijkheden van de cliënt volgend, en zoveel mogelijk gericht op herstel. Zo kort als kan, zo lang als nodig is. We organiseren een herstelgericht ondersteuningscontinuüm: een sluitend aanbod van ondersteuning dat meebeweegt met de ondersteuningsvraag. De vraag kan bijvoorbeeld gaan over wonen, financiën, sociale contacten of een zinvolle daginvulling. Thuis als het kan, in een beschermde woonvoorziening als het nodig is. We organiseren alle ondersteuning zoveel mogelijk in de wijk. De 24/7 ondersteuning sluit aan op andere ondersteuning, zoals minder intensieve ambulante begeleiding.

- In **bijlage 1** treft u een korte samenvatting van de regiovisie aan; in **bijlage 2** is de regiovisie bijgevoegd.
- In de voorbereiding op de regiovisie is feedback gevraagd aan de verschillende stakeholders, waaronder de adviesraden sociaal domein. In een matrix zijn alle reacties verwerkt, met het antwoord en de wijze waarop dit is verwerkt in de regiovisie. Ter informatie is deze matrix bijgevoegd als bijlage 3.

Doorkijk consequenties Nijkerk

Voor de regio is eind 2020 een eerste opzet gemaakt van welke consequenties er regionaal en per gemeente spelen. Nijkerk heeft op dit moment 8 inwoners in Beschermd Wonen zitten, na de 'uitname WLZ' daalt dit aantal inwoners naar 6. Als je het aantal inwoners van Nijkerk vergelijkt met regionale cijfers dan lijkt het erop dat het aantal inwoners op termijn stijgt en dat daarvoor zowel de voorzieningen als het aanbod qua voorzieningen op orde is. Op basis van het inwoneraantal van Nijkerk zou het aantal inwoners in Beschermd Wonen mogelijk kunnen doorgroeien naar 24. Dit betekent zodoende de komende jaren een doorgroei van 16 tot 18 plaatsen. Deze uitbouw/groei wordt meegenomen in de aanbesteding beschermd wonen die in 2022/2023 plaatsvindt. Ook krijgt het een plek in de lokale uitwerking van de paragraaf Wonen en Zorg uit de Woonvisie 2020+ die momenteel in de gemeente Nijkerk wordt voorbereid.

In de eerste versie van een 'objectief verdeelmodel' zijn de bovenstaande kengetallen van Nijkerk doorgerekend. Op dit moment en volgend jaar ontvangt Amersfoort als centrumgemeente nog de rijksmiddelen. Per 2023 ontvangen gemeenten individueel budget voor beleid en inzet voor de cliënten in beschermd wonen. Het huidige aandeel van Nijkerk in BW in de regio was 1,76% op 1-4-2020.

In de doorrekening is rekening gehouden met een groei van aandeel naar 10%, wat een financiële jaarlijkse bijdrage vanuit het rijk voor beschermd wonen van ongeveer € 1,8 miljoen zou opleveren (maar dit wordt op termijn pas duidelijk). Wat de groei in Nijkerk wordt plus wat het jaarlijkse budget zal zijn, is op dit moment nog niet exact duidelijk. Ook een feitelijke financiële vertaling c.q. kwantificering van de lokale effecten/ gevolgen is in dit stadium nog niet goed te maken. Op regionaal niveau zullen nadere vereveningsafspraken worden gemaakt met als doel het beperken van financiële risico's voor individuele regiogemeenten. De komende periode wordt hierover actief in de regionale gremia gesproken en verder afgestemd. De gemeenteraden zullen hier in regionaal verband over geïnformeerd blijven worden.

Kanttekeningen

De beoogde veranderingen van het zorglandschap geven we lokaal en regionaal vorm middels transformatie en uitvoeringsprogramma's en via de inkoop. Transformatie en verandering van het zorglandschap kan gevolgen hebben voor zorgorganisaties en hun cliënten. Dit zal mogelijk leiden tot onrust en onzekerheden. Door goed overleg, communicatie en waar nodig overgangmaatregelen wordt dit zoveel mogelijk beperkt. Voor de cliënten is een belangrijke randvoorwaarde die wordt meegenomen in de inkoop, dat zij hun zorgtraject af kunnen maken (continuïteit van zorg).

Financiën

Financieel uitgangspunt is dat de hele transitie van het beschermd wonen kan worden uitgevoerd binnen de huidige beschikbare middelen. Hoe dit financieel kader verder vorm krijgt zal worden uitgewerkt in de nog op te stellen uitvoeringsplannen. Op de vraag of het herverdeeffect vanaf 2023 en het werkbudget geheel toereikend is om de extra kosten te kunnen dekken, is op dit moment geen goed antwoord te geven. Daarbij spelen een aantal factoren een rol:

- De toekomstige instroom/doorstroom/uitstroom is niet volledig te voorspellen: de overstap naar de WLZ is nog niet volledig afgerond (er staan nog cliënten op de wachtlijst bij het zorgkantoor).
- De budgetten na 2023 zijn nog niet concreet: de landelijke verrekensystematiek is nog niet vastgesteld.
- De lopende doorontwikkeling van de sociale basisinfrastructuur (voorliggend veld) kan op een positieve manier bijdragen aan het voorkomen van instroom.

De regiovisie sluit aan op de gemaakte afspraken en landelijke financiële bekostigingssystematiek. Er zijn geen directe financiële consequenties. De visie leidt indirect tot:

- Een nieuwe inkoop met wijzigingen in vorm en mogelijk dus ook financiële gevolgen.
- Een andere verdeelsystematiek.
- Extra inzet op het nieuwe zorglandschap; en dus lokale kosten:

Over uitwerking van de visie in lokale en regionale transformatie- en uitvoeringsprogramma vindt afzonderlijke besluitvorming plaats, waarbij de financiële consequenties in beeld worden gebracht. Wanneer de financiële consequenties duidelijk zijn worden deze of via aparte voorstellen of via de P&C-routing in de meerjarenbegroting verwerkt.

Communicatie & Vervolg

- In het voortraject is actief met Sociaal Domeinraden en stakeholders afgestemd. Na vaststelling van de concept regiovisies in de raden vindt de komende periode een verdere uitwerking plaats. Kengetallen moeten duidelijker worden, waarmee ook de lokale financiële consequenties voor Nijkerk duidelijker moeten worden.
- Rondom dit thema vindt intern actief samenwerking plaats tussen de teams Sociaal Domein en Ruimtelijk omdat ook de huisvesting van kwetsbare inwoners steeds actiever aandacht van gemeenten vraagt.
- De regiovisie wordt de komende periode actief gebruikt als kader voor de lokale en regionale uitvoering, waaronder de nieuwe regionale inkoop in 2023.

Bijlagen

1. Samenvatting Regiovisie 'Samen in de wijk'
2. Regiovisie 'Samen in de wijk'
3. Matrix met vragen, antwoorden en verwerkte aanpassingen in de regiovisie naar aanleiding van de feedbackronde.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,
de secretaris, de burgemeester,

de heer D.J. van Huizen de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2021-044

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 6 juli 2021;

b e s l u i t :

1. In te stemmen met de concept regiovisie 'Ondersteuning met noodzakelijk verblijf' vanuit de regio Amersfoort;
2. De verdere uitwerking en implementatie actief af te stemmen met de Sociaal Domeinraad Nijkerk, ketenpartners en waar mogelijk de doelgroep zelf.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 23 september 2021,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA

Bijlage 1: toelichting regiovisie ONMV

In *paragraaf 2* is beschreven waar we staan sinds in 2018 *Moed Moet* is vastgesteld, het regionale beleidskader Opvang en Bescherming.

- ✓ Er is een Centrale Toegang tot OMNV georganiseerd.
- ✓ Er is door de gemeenten individueel en gezamenlijk gewerkt aan versterking van het ondersteuningscontinuüm.
- ✓ Er zijn regionale afspraken doordecentralisatie beschermd wonen gemaakt en daarmee bevestigd dat ook na 2021 regionaal wordt samengewerkt.
- ✓ De Wet Langdurige Zorg (WLZ) is opengesteld voor mensen die blijvend zijn aangewezen op de geestelijke gezondheidszorg (Ggz) vanwege hun kwetsbaarheden of beperkingen(en). Hierdoor is het aantal Beschermd Wonen plekken afgenomen.
- ✓ De regio werkt samen aan een passend zorglandschap, met gezamenlijke inkoop en bestuurlijke samenwerking.
- ✓ Belangrijke ontwikkelingen in de komende periode worden regionaal opgepakt, waaronder de invoering van een objectief verdeelmodel per 2023, het verdwijnen van de centrumgemeente functie en de uittreding van gemeente Veenendaal uit de regio.

In *paragraaf 3* zijn de inhoudelijke uitgangspunten uitgewerkt. In *Moed Moet* zijn tien inhoudelijke richtinggevende keuzes gemaakt, die in de regiovisie zijn aangescherpt en aangevuld op basis van de samenwerkingsafspraken (2020) en gesprekken met stakeholders. Deze keuzes leiden tot een nieuw toekomstig zorglandschap: van aanbodgericht naar vraaggericht, van voorzieningsgericht naar functiegericht. De keuzes zijn:

Keuzes Moed Moet (2018):

1. *Groei van zelfredzaamheid en participatie is het doel.* Aanscherping: OMNV is gericht op herstel, groei en zelfredzaamheid.
2. *De eigen kracht van de inwoners en zijn omgeving is het vertrekpunt van de oplossing.* Aanscherping: OMNV wordt zo veel als mogelijk geboden in de eigen omgeving; thuis, tenzij...
3. *De ondersteuningsvraag van de inwoners staat centraal.* Aanscherping: het aanbod OMNV is ingericht vanuit de ondersteuningsbehoefte van de cliënt: de ondersteuningsbehoeften van de cliënten bepalen het regionale aanbod, niet andersom.
4. *Niemand tussen wal en schip.* Aanscherping: het regionale OMNV aanbod is een sluitend aanbod
5. *Partijen werken vraag- en resultaatgericht.* Aanscherping: het aanbod is niet meer ingericht op basis van specifieke diagnose/problematiek, maar op de fase van herstel.
6. *We doen lokaal wat kan en regionaal waar meerwaarde ontstaat.* Aanscherping: er is een evenwichtige, regionale spreiding van het aanbod OMNV.
7. *Elke gemeente is en blijft verantwoordelijk voor de eigen inwoners.* Toelichting: preventief, tijdens en bij uitstroom is de gemeente verantwoordelijk.
8. *We willen zoveel mogelijk voorkomen dat OMNV nodig is.* Toelichting: Waar het kan wordt preventief inzet gepleegd om verhuisbewegingen te voorkomen en de situatie voor de klant en zijn omgeving te verbeteren.
9. *OMNV is in principe tijdelijk.* Toelichting: De WLZ zorgt voor de langdurige ondersteuning.
10. *Er is aandacht voor de naasten en de omgeving.* Toelichting: We richten die ondersteuning niet alleen op de cliënt, maar ook op het netwerk waar mensen een (groot) beroep op doen. En we ondersteunen de buurt.

In *paragraaf 4* is beschreven hoe we lokaal aan de basisinfrastructuur werken. Hoe de basisinfrastructuur eruit ziet, is voor iedere gemeente anders. Iedere gemeente is immers verschillend in omvang en bevolkingssamenstelling. We maken daarom een set met basisafspraken over de wijze waarop

gemeenten de basisinfrastructuur inrichten en hoe we met elkaar kritisch het gesprek aangaan over de manier waarop dit uitwerkt. Daarnaast gaat paragraaf 4 in op toegang tot OMNV.

Deze specifieke ondersteuning vraagt om goede eenduidige triage en regie, maar ook de specifieke kennis van de problematiek en omgeving. Daarom streven we naar een zo herkenbaar mogelijke toegang voor alle ondersteuning met noodzakelijk verblijf. Als het mogelijk is organiseren we één toegang.

Hoe de regionale samenwerking is ingericht – de governance tussen gemeenten- is uitgewerkt in *paragraaf 5*. De gemeenten geven invulling aan de opgaven door in de regio, waar nodig, intensief en op basis van gezamenlijke verantwoordelijkheid samen te werken. De samenwerking tussen de gemeenten is in de regio Amersfoort voor het sociaal domein vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten. OMNV wordt opgenomen in deze dienstverleningsovereenkomsten. In lijn met de gemaakte afspraken in het sociaal domein, wordt gemeente Amersfoort als accounthoudende gemeente de extern bestuurlijk vertegenwoordiger van de regio. Dit doet gemeente Amersfoort samen met de gemeente Nijkerk, die in het BOSD ook is aangesteld als trekker van de opgave.

In *paragraaf 6* zijn de inrichtingsprincipes voor de regionale inkoop uitgewerkt.

1. Voldoende en kwalitatief goede hulp en ondersteuning
2. Duurzame relaties in partnerschap, samenwerking met beperkt aantal aanbieders
3. Afspraken op taakopgaven: transformatie en netwerksamenwerking
4. Gebiedsgericht werken, regionaal gebonden organisaties met lokale inbedding
5. Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor monitoring: op KPI's maar ook softere indicatoren
6. Effectievere inzet van accountmanagement, intensieve relatie met de aanbieders

De gemeenten in de regio Amersfoort financieren beschermd wonen gezamenlijk. In de principeafspraken in 2020 is afgesproken dat het financiële model wordt ingericht op basis van solidariteit en het principe van verevening. Het financiële model wordt in de loop van 2021 concreet uitgewerkt aan de hand van deze uitgangspunten.